

Mąż Zaufania

Obserwator Społeczny

Możliwości, Zagrożenia i
Pułapki

Kto może być mężem zaufania i obserwatorem społecznym

- Osoba mająca czynne prawo wyborcze, która nie kandyduje, nie jest ani komisarzem, ani pełnomocnikiem wyborczym, ani pełnomocnikiem finansowym, urzędnikiem wyborczym ani członkiem komisji wyborczej;
- MZ reprezentuje interesy swojego komitetu;
- Obecnie uprawnione są dwa komitety (MZ) i wiele organizacji;

Zasady i ograniczenia

- MZ deleguje osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego komitetu, Obserwatora - organizacja (fundacja, stowarzyszenie itp) mająca w celach statutowych troskę o demokrację, prawa obywatelskie i rozwój społeczeństwa demokratycznego;
- Jeden MZ i jeden OS z jednego komitetu/organizacji jednocześnie – mogą się wymieniać w czasie - **UWAGA** – krety blokują nasze miejsce, kiedy nawet na krótko wyjdziemy z lokalu – wymieniać się tylko z zaufaną osobą;
- Po zamknięciu lokalu zmiana niemożliwa, bo nikt nie wyjdzie/nie wejdzie do lokalu ;

Mąż Zaufania i Obserwator Społeczny

- MZ nosi plakietkę (imię i nazwisko) z nazwą komitetu, ale nie może demonstrować barw i logo swojego komitetu, Obserwator Społeczny - (imię i nazwisko) z nazwą organizacji;
- MZ i OS legitymują się przed Przewodniczącym dowodem tożsamości i zaświadczeniem podpisanym przez pełnomocnika wyborczego komitetu lub upoważnioną przez niego osobę (**zaświadczenie tylko do wglądu**) oraz przedstawia kopię upoważnienia od pełnomocnika dla osoby wystawiającej zaświadczenie;

Od razu określamy swoje prawa

- Komisje nas nie lubią – często traktują wrogo, ale w komisji zwykle jest jedna, dwie osoby, które wiedzą o naszej pozytywnej roli;
- Przewodniczący poucza nas o naszych prawach – dlatego musimy je znać i od razu skorygować zasady, na jakich pracujemy;
- Przewodniczący wskazuje nam miejsce – nie musimy się godzić na to miejsce – mamy prawo wsadzać nos wszędzie (również do pomieszczenia dodatkowego), ale nie możemy przeglądać spisów wyborców ani dotykać kart wyborczych.

MZ i OS mają prawo być obecni przy wszystkich czynnościach komisji (kodeks)

- Mają prawo (i obowiązek) zgłaszać na bieżąco swoje uwagi Przewodniczącemu (ale nie zwracać uwagę członkom komisji)
- Obserwować i nagrywać czynności:
 - ✓ przygotowania do głosowania*;
 - ✓ przebiegu głosowania w godz.7:00-21:00;
 - ✓ ustalania wyników głosowania;
 - ✓ sporządzania protokołów;

Obserwator społeczny - uprawnienia

➤ Kodeks wyborczy

Art. 103 c. par.2 Do obserwatorów społecznych stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu o mężach zaufania, z wyjątkiem art. 103aa, art. 103 b par. 1 pkt 3 i 4 oraz art. 103ba (dieta, wnoszenie uwag do protokołu, przewożenie i przekazywanie protokołu do komisji wyższego szczebla).

➤ Uchwała 165/2025 PKW - Wytyczne

18. Obserwatorzy społeczni mają takie same uprawnienia, jakie przysługują mężom zaufania, nie mogą jednak wnosić uwag do protokołu głosowania ani być obecni przy jego przewożeniu i przekazywaniu.

Kodeks wyborczy - nagrywanie

- Art. 42 par. 1. Przed rozpoczęciem głosowania obwodowa komisja wyborcza sprawdza, czy urna jest pusta, po czym zamyka się urnę wyborczą i opieczętowuje ją pieczęcią komisji (....)
- Par. 5. Od podjęcia przez obwodową komisję wyborczą czynności, o których mowa w par. 1, do podpisania protokołu, o którym mowa w art. 75 par. 1, czynności obwodowej komisji wyborczej na obszarze kraju mogą być rejestrowane przez mężów zaufania z wykorzystaniem własnych urządzeń rejestrujących.
- Par. 6 Materiały zawierające zarejestrowany przebieg czynności, o których mowa w par. 5 – na wniosek męża zaufania, rejestrującego te czynności, mogą zostać zakwalifikowane jako dokumenty z wyborów (...).
- Art. 75 par. 1. Obwodowa komisja wyborcza sporządza, w dwóch egzemplarzach, protokół głosowania w obwodzie właściwy dla przeprowadzonych wyborów.

Nagrywanie - Uchwała 165/2025 PKW

10. **Od podjęcia przez komisję pracy przed rozpoczęciem głosowania do podpisania protokołu głosowania czynności komisji mogą być rejestrowane przez mężów zaufania z wykorzystaniem własnych urządzeń rejestrujących (np. kamerą lub telefonem komórkowym). Przepisy Kodeksu wyborczego przewidują tylko rejestrację czynności komisji (bez transmisji).**
11. **Dozwolone jest rejestrowanie wyłącznie czynności komisji.** Niedopuszczalne jest nagrywanie np. spisu wyborców, czynności wykonywanych przez wyborców, w tym momentu okazywania dokumentu ze zdjęciem, stawiania przez wyborcę znaku „x” na karcie do głosowania, czy też wrzucania przez niego karty do głosowania do urny wyborczej. **Kodeks wyborczy, mimo uprawnienia do rejestrowania czynności komisji, nie zwalnia mężów zaufania z obowiązków wynikających z innych przepisów prawa, w tym w szczególności dotyczących ochrony danych osobowych i dóbr osobistych.**

Kodeks wyborczy Przepisy karne

Art. 513c.

Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem przeszkadza osobom uprawnionym na mocy przepisów kodeksu w ich czynnościach polegających na monitorowaniu lub dokumentowaniu procedur wyborczych podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Mężowi Zaufania i Obserwatorowi Społecznemu nie wolno

- Rozmawiać z wyborcami, a zwłaszcza nie wolno pomagać im w głosowaniu;
- Dotykać kart wyborczych w ogóle, a w czasie głosowania i liczenia głosów w szczególności;
- Przeglądać spisów wyborców;
- Upubliczniać nagrań z prac komisji;
- **Przeszkadzać komisji w pracy;**

Idąc na dyżur do komisji mamy:

- numer telefonu naszego sprzymierzeńca w komisji oraz wszystkie informacje na temat członków komisji (sama afiliacja nie wystarczy, bo zdarzają się krekty);
- kontakt do komisarza wyborczego, policji i do koordynatora RKW w pamięci smartfona;
- Urządzenie do rejestrowania pracy komisji z pamięcią na min. 18 godzin pracy;
- Własne kanapki, napoje, leki – pilnujemy ich cały czas i nie przyjmujemy poczęstunku;

Przygotowanie gruntu przez fałszerzy

- Obejmowanie funkcji przewodniczącego lub zastępcy w sposób bezczelny i przejmowanie pełni władzy bezprawnie (lub zgodnie z prawem jeśli komisja składa się z naiwniaków, którzy na to pozwolą) – o tym jak to wyglądało w waszej komisji dowiedcie się od naszego członka komisji w rozmowie wstępnej;
- Zaszczuwanie przeciwników politycznych i eliminowanie ich z komisji – składy komisji z afiliacją członków i komentarzem dostaniecie od koordynatora lub zaufanego członka OKW;

Sposoby działania fałszerzy

- Dzielenie zespołu na mniejsze grupy – MZ obserwuje osoby zblatowane z fałszerzem;
- Przechowywanie kart wyborczych lub stemplowanie kart w osobnym pomieszczeniu – bez nadzoru komisji;
- Odsyłanie niewygodnego członka komisji poza lokal wyborczy (= pomieszczenie z urną);
- Odwoływanie strażnika urny (funkcja wymagana przez kodeks wyborczy) liczącego karty wrzucane do urny lub zamienianie go na takiego, który nie liczy;

Sposoby działania MZ i OS

- w czasie swojego dyżuru nie pokazujecie z kim działacie w porozumieniu (uwagi z osobą zaufaną wymieniacie mailem lub SMS);
- **liczycie karty wrzucane do urny od godz. 7.00 do 21. 15 bez przerwy;**
- przynosicie smartfony (z ładowarkami i kartami SD) – nagrywacie sytuacje nadzwyczajne, a **stałą rejestrację** rozpoczynacie od chwili zaplombowania wlotu urny **przed 7 rano** (kodeks);
- Z posterunku schodzicie dopiero w obecności zmiennika, aby kret nie zablokował waszego miejsca

W sobotę sprawdzamy czy:

- Karty do głosowania zostały w sobotę policzone, **opakowane***, **opisane** i zabezpieczone, a ich liczba wpisana do protokołu. Paczki z kartami należycie opieczątowane i zaparafowane;
- **Nie wolno stemplować kart w sobotę;**
- Pomieszczenie, gdzie będą złożone karty i spisy wyborców jest dobrze zamknięte (okna i drzwi), opieczątowane tak, aby nie dało się otworzyć okien i drzwi bez zniszczenia plomby;
- Fotografujemy plomby i zabezpieczenia

Niedziela godz. 5.30 lub 6.00

- Przychodzimy kwadrans wcześniej, by bez nas nie rozpoczęto. Sprawdzamy zabezpieczenia, fotografujemy plomby;
- Komisja winna wszystkie karty do głosowania, spisy wyborców, formularze protokołów przenieść do lokalu z urną (= lokal wyborczy), aby mieć stały nadzór nad nimi. Pieczęć ma w swojej pieczy przewodniczący.
- Pustą urnę komisja zamyka, protokolarnie plombuje specjalnymi paskami - plombami i zakleja wlot, który też plombuje;
- **Możemy zacząć nagrywać (kodeks wyborczy);**

Przed 7.00 w niedzielę komisja

- Liczy karty, porównuje liczbę kart z liczbą z soboty i wpisuje do protokołu;
- Stempluje WSZYSTKIE karty – jeśli nie zdąży do godz. 7.00, kontynuuje w lokalu z urną **(nie wolno stemplować w pomieszczeniu dodatkowym czyli pozostawiać kart poza nadzorem całej komisji)** – zgodnie z zasadą, że wszystkie czynności wykonywane są w obecności co najmniej 50% składu – kodeks wyborczy Art. 42 par. 3;

Na co zwracamy szczególną uwagę

- Obserwujemy czy **nikt z członków komisji nie dopisuje czegoś do spisu wyborców i bez powodu nie siedzi przy tych listach z długopisem w ręku w czasie, gdy nikogo z wyborców nie ma przy jego stanowisku – zasadą jest, że członek komisji nie może mieć w ręku długopisu – wystarczy ołówek;**
- Czy nie stwarza się „sztucznego tłoku”
- Czy wyborcy z zaświadczeniami przychodzą falami (numery rej. autokarów)*;

Na co zwracamy szczególną uwagę

- Czy strażnik urny bez przerwy obserwuje urnę i zlicza karty wrzucane do urny – jeśli nie liczy, to sami się tym zajmijmy;
- Czy na sali stale jest obecnych 50% składu komisji w tym przewodniczący lub z-ca;
- **Jeśli karty są trzymane w pomieszczeniu innym niż lokal z urną reagujemy ostro, natychmiast i bezwzględnie;**
- Wszelkie uwagi w pierwszym rzędzie zgłaszamy Przewodniczącemu;

Jeśli widzimy fałszerstwo

- Jeśli przewodniczący nie skoryguje swojej postawy, albo ma wątpliwości wyjaśniamy je z **Komisarzem – nie z urzędnikiem w gminie.** Jeśli nadal przewodniczący nie reaguje przygotowujemy na gorąco tekst uwagi do protokołu. Uwagę wpisujemy do protokołu ręcznego i pilnujemy, aby znalazła się w protokole końcowym.
- Jeśli przewodniczący wyraźnie sam łamie przepisy lub pozwala na to innym, to piszemy mail do Komisarza oraz wzywamy policję;

21:00 zakończenie głosowania

- Wstrzymanie wchodzenia wyborców (Art. 39 par. 2 kodeksu wyborczego);
- Osobom przybyłym przed tą godziną do lokalu wyborczego (**np. sali gimnastycznej - nie do budynku, nie przed budynkiem!**) umożliwiamy oddanie głosu i opuszczenie lokalu;
- Zamykamy wejście do lokalu wyborczego;

Co mówi Uchwała 165/2025

93. O godzinie 21.00 przewodniczący komisji zarządza zakończenie głosowania. Komisja zamyka lokal. Wyborcom przybyłym do lokalu, w tym wyborcom, którzy – z uwagi na warunki lokalowe – ustawili się w kolejce przed lokalem wyborczym **przed godziną 21.00**, należy umożliwić oddanie głosu (art. 39 § 4 Kodeksu wyborczego). O tego rodzaju sytuacji należy niezwłocznie zawiadomić wójta oraz okręgową komisję wyborczą.
94. W przypadku konieczności umożliwienia oddania głosu wyborcom przybyłym do lokalu oraz wyborcom, którzy – z uwagi na warunki lokalowe – ustawili się w kolejce przed lokalem wyborczym, komisja zobowiązana jest do zagwarantowania, aby poza nimi nie mogły głosować inne osoby, które przybyły do lokalu wyborczego (ustawiły się w kolejce) po godzinie 21.00.
95. Działania, o których mowa w pkt 94, mogą polegać np. na wydawaniu wyborcom przybyłym do lokalu wyborczego przed godziną zakończenia głosowania oznaczonych pieczęcią komisji kartek i/lub na zabezpieczeniu końca kolejki przez członka komisji.

Po zamknięciu lokalu wyborczego:

- Po wyjściu ostatnich wyborców i zamknięciu drzwi komisja zakleja wlot urny - pieczętuje i podpisuje się na plombie;
- **Od tej pory nikt nie ma prawa ani wejść, ani wyjść, a w lokalu wyborczym musi być 2/3 składu komisji i wszystkie czynności muszą być wykonywane w takim składzie – przy większości czynności tak jest, ale nie przy wszystkich – np. przy wprowadzaniu wyników do systemu ten wymóg jest niewykonalny jeśli informatyk pracuje w innym pomieszczeniu.**

Po zaklejeniu wlotu urny komisja

- odkłada długopisy, przechodzi na ołówki;
- liczy niewykorzystane karty i wpisuje ich liczbę do protokołu. Pakuje te karty i zabezpiecza plombą – odkłada na miejsce łatwe do obserwacji (zalecane);
- Sumuje liczbę podpisów + liczbę kopert do głosowania korespondencyjnego;
- Spisy wyborców **pakuje i pieczętuje**;
- *Przewodniczący powinien ogłosić przerwę na przygotowanie się do zliczania głosów (nie jest to wymagane przepisami).*

Przygotowanie do liczenia

- Sprawdzamy komisyjnie, czy pieczęcie urny nie są naruszone;
- Rozglądamy się za schowanymi kartami przygotowanymi do podrzucenia;
- Dyskretnie przyglądamy się czy w i na rękach członków komisji nie ma żadnych urządzeń lub substancji, które umożliwiłyby stawianie znaków na kartach.

Rozpoczęcie liczenia głosów – sposób zalecany

- Siadamy przy jednym stole – jedna osoba podnosi i okazuje kartę wszystkim, dwie zapisują (sumują). Druga osoba odbiera kartę, sprawdza i odkłada na odpowiedni stosik.
- Jeśli karta jest ważna z głosem ważnym – odnotowujemy głos na kandydata (np. do 5 kresek w kratce) w formularzu pomocniczym i odkładamy na kupkę wskazanego kandydata;
- W tym czasie nikt nie może kręcić się po lokalu wyborczym czy zbliżać się do stosików posegregowanych kart (stosiki nie mogą pozostawać bez stałego nadzoru). **Fałszerze często dokładają karty do posegregowanych już stosów kart wykorzystując zamieszanie;**
- **Nagrywamy widok na stosy kart oraz ew. na podejrzanych**

Art. 71 par. 1b kodeksu

§ 1a. Wszystkie czynności obwodowej komisji wyborczej wykonywane są wspólnie przez członków komisji w liczbie stanowiącej co najmniej $\frac{2}{3}$ jej pełnego składu, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy.

§ 1b. Przed ustaleniem przez obwodową komisję wyborczą ważności karty do głosowania, ważności głosu, oddania głosu na daną listę lub na danego kandydata każda z kart do głosowania jest okazywana wszystkim obecnym członkom obwodowej komisji wyborczej.

§ 2. Kart do głosowania przedartych całkowicie na dwie lub więcej części nie bierze się pod uwagę przy obliczeniach, o których mowa w § 1.

Po rozsegregowaniu kart

Sprawdzamy:

- Czy liczba kart na poszczególnych kupkach zgodna jest z liczbą głosów odnotowanych w formularzach pomocniczych;
 - Sumujemy głosy na wszystkich kandydatów;
 - Suma kart musi być mniejsza lub równa liczbie podpisów w spisach + liczbie głosów korespondencyjnych + zaświadczeń.
- Porównujemy tę sumę z wynikiem liczenia przy urnie.**

Jeśli jednak karty segregowane są przez każdego indywidualnie (osoby pojedyncze choć przy jednym stole)

- Każdy wybiera z bezładnej kupy kartę, sam ją ocenia czy ważna, czy głos ważny/nieważny na kogo oddany i odkłada na stertę;
- obserwujemy czy podczas segregacji i liczenia nikt nie podrzuca kart na gotowe do policzenia sterty – zazwyczaj wiemy kogo obserwować. Uparcie przyglądamy się naszym podopiecznym choć wzywają nas do obserwowania liczenia. W efekcie takiego postępowania okaże się, że w urnie jest zbyt mało kart = zbyt dużo podpisów w spisach. **Jest to dowód na udaremnienie fałszerstwa = ogromna satysfakcja!**

Po zsumowaniu wszystkich kart

- Wpisujemy ołówkiem wyniki do protokołu (projektu protokołu = prot. ręcznego);
- Po sprawdzeniu poprawności nadpisujemy długopisem, wpisujemy uwagi członków komisji i Mężów Zaufania ;
- Na wypełnionym ręcznym protokole finalnym zbieramy na ostatniej stronie podpisy wszystkich członków komisji i parafki na każdej stronie;*
- Fotografujemy protokół ręczny!

Sporządzanie protokołu

- *Zdjęcie protokołu ręcznego przekazujemy do koordynatora – namiar macie;*
- *Operator informatyczny pod nadzorem 2/3 składu komisji i męża zaufania wprowadza dane z protokołu ręcznego do systemu informatycznego (z kompletnymi uwagami wniesionymi przez członków komisji i mężów zaufania);**
- *Nie da się tego pogodzić $2/3 + 2/3 = 1.1/3$*

Po wydrukowaniu protokołu

- Po wydrukowaniu protokołu wprowadzonego do systemu wszyscy sprawdzamy (nie ze słuchu tylko **NAOCZNIE**), czy protokół informatyczny jest zgodny z ręcznym protokołem finalnym i czy są do niego wprowadzone uwagi członków i Męża Zaufania w pełnym brzmieniu;
- Korygujemy ostrzeżenia systemu;

Kiedy występują zagrożenia?

- Kiedy informatyk czyta dane z protokołu, a my sprawdzamy z naszymi zapiskami?
- Kiedy tekst uwag członków komisji i Mężów Zaufania nie mieści się w rubrykach?
- Kiedy protokół zgodził się arytmetycznie, a tylko trzeba uzupełnić jakieś drobiazgi – np. odpowiedzieć na tzw ostrzeżenia. Informatyk idzie do siebie i szybko je sam wprowadza. System akceptuje protokół

Po przyjęciu protokołu przez Komisarza Wyborczego

- Jeżeli dane się zgadzają i nie ma uwag **ze strony systemu**, a protokół został przyjęty, drukujemy wymagane kopie protokołu, wszyscy członkowie komisji się podpisują i składają parafki na każdej stronie, kserują kopie dla MZ i członków komisji).
- Robimy zdjęcie protokołu końcowego i przekazujemy swojemu koordynatorowi;
- Komisja wywiesza kopię protokołu na szybie przy wejściu do budynku.

Przewożenie protokołów, kart, spisów i materiałów

- Przewodniczący zawozi protokoły (w zabezpieczonych kopertach) oraz resztę materiałów do Okręgowej KW (co najmniej 2 osoby lub 1 osoba i Mąż Zaufania powinny pojechać RAZEM z przewodniczącym).
- Nie wolno dopuścić by protokoły były przewożone przez 1 osobę np. przewodniczącego lub w osobnym pojeździe poza kontrolą MZ i członków komisji. W drodze mogłyby przejść cudowną transformację!

Przekazywanie zarejestrowanego materiału wg Wytycznych

13. Mąż zaufania może:

- 1) przekazać przewodniczącemu komisji zarejestrowany materiał zawierający przebieg czynności komisji, który zostanie zakwalifikowany jako dokument z wyborów. W takim przypadku komisja pakuje nośnik z materiałem, opieczętowuje go i przekazuje urzędnikowi wyborczemu w depozyt w drugim opakowaniu zbiorczym, o którym mowa w pkt 167, łącznie z innymi dokumentami. Nośniki z zarejestrowanym materiałem będą przechowywane przez 5 lat w archiwum państwowym;
- 2) przesłać zarejestrowany materiał zawierający przebieg czynności komisji elektronicznie do Ministra Cyfryzacji za pomocą usługi udostępnionej przez tego Ministra, który przechowuje go do stwierdzenia ważności wyborów. **Po przesłaniu materiału mąż zaufania kasuje go niezwłocznie z wszelkich nośników pamięci zarówno fizycznych, jak i wirtualnych.**

Niedopuszczalne jest przetwarzanie, w tym np. kopiowanie i udostępnianie zarejestrowanych materiałów w innym trybie niż wskazany w ppkt 1 i 2.

Prawo do dni wolnych dla członków komisji wyborczej i mężów zaufania

- gdy w danej komisji zakończono liczenie głosów po północy (czyli 19 maja), to członkowie komisji i mężowie zaufania mają prawo do zwolnienia od pracy z zachowaniem wszelkich praw pracowniczych – w tym prawa do wynagrodzenia – w dniach 19 i 20 maja.
- Obserwator nie ma prawa do diety i zwolnienia od pracy;

***Jeśli uda nam się zapobiec choćby
tylko jednemu bezceństwu to już
będzie sukces***

*Nie oczekujemy od Was cudów
i Wy od siebie też ich nie oczekujcie!*

*Mamy do czynienia z doskonale zorganizowaną
grupą przestępczą dysponującą wielkimi
pieniędzmi.*

*A my mamy tylko naszą uczciwość, inteligencję i
spryt oraz WIEDZĘ*

BHP – bardzo uważaj na siebie

- Jeśli jesteś „zbyt dociekliwy” i „sprawiasz kłopoty” (jesteś np. członkiem komisji, obserwatorem lub mężem zaufania);
- ✓ Pilnuj swojej wody, aby nikt jej nie zatrzał;
- ✓ Nie przyjmuj poczęstunków;
- ✓ Nie pozwól się zostawić nawet na chwilę samemu w niewielkim pomieszczeniu;
- Zdarzały się przypadki zastosowania środków psychoaktywnych;
- Z zaufaną osobą podzielcie role lwa i owcy;

Co zapewnia koordynator RKW

- Szkolenie;
- Poradę prawną w sytuacjach awaryjnych;
- Wiedzę o afiliacji poszczególnych członków OKW i w niektórych przypadkach opinię o nich;
- Informację o sprzymierzeńcach i ew. nieprzyjaciółach wśród członków OKW;
- Upoważnienia dla Mężów Zaufania i Obserwatorów;
- Pomoc w sporządzaniu protestów wyborczych;

Sprawdzanie nr zaświadczenia: testnr.org Nieaktualne. Będzie poprawione!

Wprowadź numer:

62032204811

Wprowadź identyfikator:

691365824

Weryfikacja antyspamowa:

9 - 5 = ?

Odpowiedź

Proszę rozwiązać proste działanie matematyczne.

Sprawdź numer

Wynik:

Sprawdzono numer: **62032204811**

Ten numer już istnieje w bazie danych.

Kodeks wyborczy Przepisy karne

Art. 497a. Kto w dniu wyborów wynosi kartę do głosowania poza lokal wyborczy lub taką kartę poza lokalem wyborczym przyjmuje lub posiada, nie będąc do tego uprawnionym, podlega karze grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 513. Wyborca, który więcej niż jeden raz uczestniczył w głosowaniu w tych samych wyborach podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Dziękuję za uwagę!

Stwierdzenie tożsamości wyborcy

- Wg polskiego prawa dokumentem potwierdzającym tożsamość ob. polskiego jest **dowód osobisty i paszport**, dla cudzoziemca paszport, dok. podróży lub inny ważny dokument z **PESELEM**;
- Kodeks wyborczy Art. 52 par. 1 stanowi:
Wyborca okazuje komisji dokument **umożliwiający stwierdzenie** jego tożsamości;

Stwierdzenie tożsamości wyborcy

- Wytyczne dopuszczają inne dokumenty, nawet już nieważne pod warunkiem, że ustalenie tożsamości wyborcy nie budzi wątpliwości;
- My stwierdzamy, że budzi wątpliwości - ten zapis jest niezgodny z polskim prawem;
- **W razie braku możliwości weryfikacji wyborcy nie jest dopuszczalne wydanie karty do głosowania** (Uchwała 189/2025 PKW z 8 maja)

Nie rekomendujemy uznawania aplikacji mObywatel i innych „dokumentów”

- **Zalecenia PKW niezgodne z polskim prawem i zdrowym rozsądkiem – aplikację bardzo łatwo sfałszować, a komisja nie dysponuje urządzeniem, na którym mogłaby rzeczywiście potwierdzić odczyt;**
- Rekomendujemy: nie uznawać, bo nie mamy narzędzi do weryfikacji mObywatela, a inne dokumenty (poza DO i paszportem) nie dają podstawy do potwierdzenia tożsamości.
- **W paszporcie wbijamy stempel OKW**